

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diyarbakır'da son aylarda yaşanan gerek içme suyu gerekse kullanım amaçlı su sıkıntısının araştırılması, su sıkıntısını derinleştiren faktörlerin incelenmesi, Bakanlığa bağlı kurumların doğa ve insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek uygulamalarının araştırılması ve bu vakaların tekrarlanmasının önüne geçilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 22.08.2022

Remziye Tosun

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Son aylarda hava sıcaklığının artmasıyla birlikte gerek kullanım amaçlı gerekse içme suyu açısından Diyarbakır'da ciddi bir su sıkıntısı yaşanmıştır. Bir haftadan fazla bir süredir Diyarbakır merkez ilçe mahallelerinde su kesintileri baş gösterirken çiftçiler ise sulama kanallarından faydalanamadıklarını, sulama bedellerinde ciddi fiyat artışları yaşandığını aktarmıştır. 10'dan fazla baraj ve sulama kanalı bulunan Diyarbakır'da su sıkıntılarının yaşanması yurttaşları mağdur ederken sorunların giderilememesi ise ekonomik olarak çiftçileri geçinemez duruma sokmuştur.

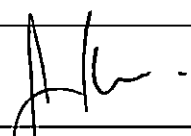
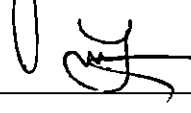
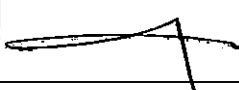
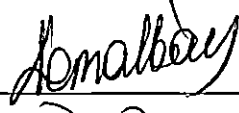
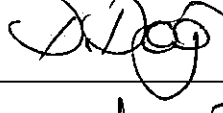
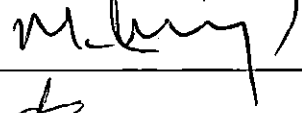
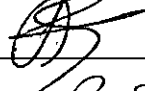
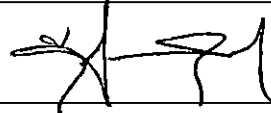
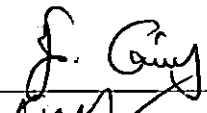
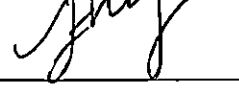
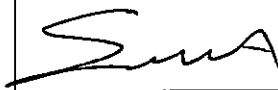
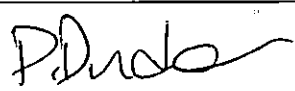
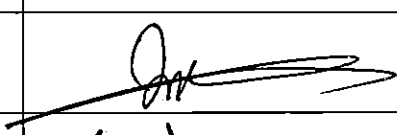
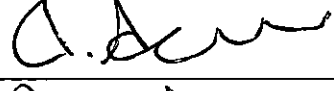
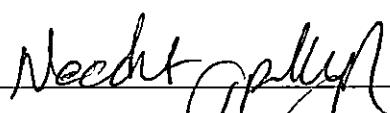
Merkez ilçelere bağlı Köprübaşı, Yeşilköy, Pınardüzü, Tavuklu, Kardeşler ve Bismil ilçe sınırlarına kadar birçok mahallede Devlet Su İşleri (DSİ)'ye bağlı Ambar Çayı üzerindeki baraj suyunun açıldığını ancak çiftçilerin bu sudan yararlanamadıklarını, suyun kimi yurttaşlarca önünün kesildiği basına yansımıştır. Mayıs ayından itibaren ise Sur ilçesine bağlı Bağpınar, Esenbağ, Yeşilli mahallelerinde içme ve kullanılabilir suyun bulunmadığı yurttaşlar tarafından beyan edilmiştir.

Ayrıca çiftçiler, Diyarbakır'da tüm tarımsal ürünlerde, 2021 yılına oranla, ÜFE ve TÜFE'ye uygun olmayan fiyat artışları yaşandığını ve bu durumdan dolayı geçinemediklerini aktarmıştır. Örneğin pamuk ürününde Devegeçidi sulama kullanım bedeli, 2021 yılında bir dekarı 60 TL iken 2022 yılı bu bedel, 320 TL çıkarılmıştır. DSİ ve sulama birliklerince belirlenen yüzde 200'leri aşan fiyat artışları, gübre ve mazot fiyat artışları ile birlikte düşünüldüğünde tarımsal üretimi olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Söz konusu fiyat artışlarına karşılık çiftçiler itiraz etmiş ancak sorunlar giderilmemiştir.

Bununla birlikte Devlet Su İşleri (DSİ) 10'uncu Bölge Müdürlüğü'nün hazırladığı Güneş Enerjisi Sistemi (GES) projesine ödenek sağlanmadığı için durdurulduğu bilinmektedir. Söz konusu projenin Kralkızı-Dicle P2, P5 ve P7 pompaj sulama tesislerinin enerji ihtiyaçlarını karşılayacağı, Eğil, Ergani, Yenişehir ve Kayapınar ilçelerinde 4 bin çiftçiyi enerji maliyetinden kurtaracağı, 90 milyonluk maliyetin sıfırlanacağı belirtilmiş ancak projede ilerleme kaydedilmemiştir. GES projesinde ilerleme kaydedilmezken baraj ve Hidro Elektrik Santral (HES) projeleri tüm hızıyla devam etmektedir.

Tüm bu sorunların yanı sıra DSİ, Diyarbakır'da 421 bin hektar sulanabilir arazinin bulunduğu, 720 bin dekar alanın sulamaya açıldığını ve sulama ile birlikte üreticilerin ürüne göre ciddi gelir artışının olacağını açıklamış, Tarım İl Müdürlüğü ise geçen yıla oranla tahıl rekoltesinde artış yaşandığını açıklamıştır. Bu açıklamaya karşılık Diyarbakır'da çiftçiler kimi bölgelerde suyun arazilerine ulaşmadığını, sulama yapabilen çiftçilerin ise ciddi fiyat artışı ile karşılaştığını aktarmıştır. Dolayısıyla bu durum, DSİ ve Tarım İl Müdürlüğü'nün açıklamalarının gerçekliği yansıtmadığı göstermektedir.

Diyarbakır'da onlarca baraj olmasına rağmen tarım üreticilerin sorunlarının göz ardı edilmesi, yenilenebilir alternatif enerji yerine çoğunlukla bazı şirketlerin rant sağladığı baraj ve HES projelerinin hem doğayı hem de insan yaşamını olumsuz etkilemesi, gerek kuraklık gerekse ekonomik kriz yaşanan sorunları derinleştirmektedir. Dolayısıyla Diyarbakır'da yaşanan su sıkıntısının araştırılması, su sıkıntısını derinleştiren faktörlerin incelenmesi, Bakanlığa bağlı kurumların doğa ve insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek uygulamalarının araştırılması gerekmektedir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SIDIK TAŞ	SİİRT	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	